

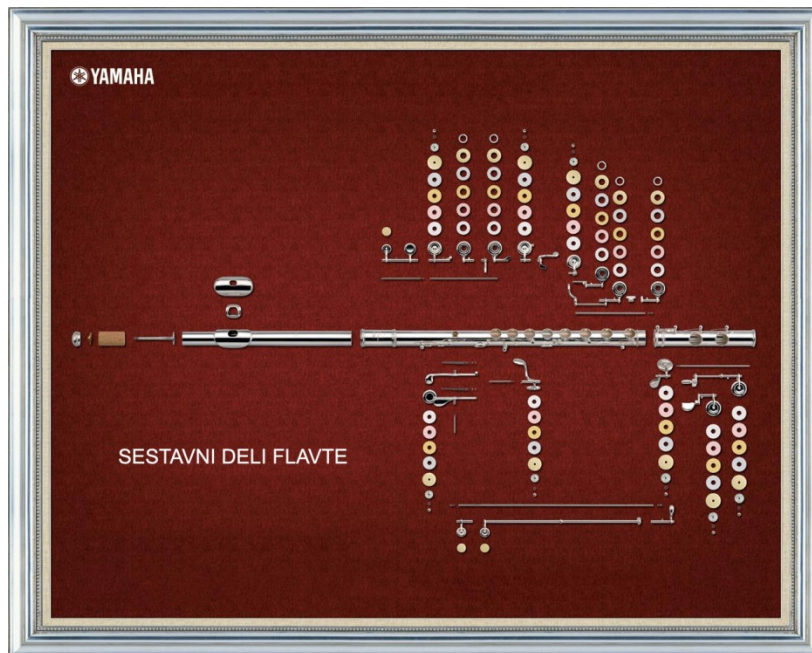
1. UVOD

Piccolo po italijansko pomeni majhen. Mala flavta ali pikolo je inštrument, ki ga uvrščamo med pihala. In sicer ga uvrščamo v družino flavt. Pihala so glasbila, ki ustvarjajo zvok tako, da glasbenik pihne zrak v ustnik. S tem zračni steber v notranjosti pihala zaniha. Če je frekvenca nihanja enakomerna, zaslišimo točno določen ton. Za igranje na pihala niso dovolj le močna sapa, jezik in zobje. Glasbenik mora obvladovati tudi svoje dihanje, nadzorovati mora zrak, ki ga iztiska izpod lic skozi ustnice, ki morajo biti primerno napete, ko vpihuje zrak skozi poseben ustnik v cev glasbila in s tem povzroča tresljaje. Ti nastanejo v cevi, od koder zadonijo skozi razširjeni del cevi ali odmevnik. Pomembni so tudi zobje in določena spretnost prstov, ki uravnavajo višine tonov poleg dolžine in debeline cevi še s tipkami, zaklopkami in ventili, ki so na cevi glasbila. Na podoben način kot na pihala igramo tudi na trobila. Kljub temu da sta ti dve skupini glasbil zaradi nastanka zvoka sorodni, ju ločijo posebnosti in vsako sestavljajo določena glasbila.

2. FLAVTE

Flavta je zaradi specifičnega tona in izjemnih tehniških zmogljivosti priljubljen solistični in orkestrski inštrument. Pod izrazom flavta v prvi vrsti pojmuje današnjo flavto, čeprav lahko označuje širšo skupino inštrumentov iz družine flavt. Družino flavt sestavljajo:

- mala flavta ali pikolo,
- prečna flavta - najpogostejša,
- altovska flavta,
- basovska flavta - zelo redka,
- kontrabas flavta,
- flavta damore,
- kljunasta flavta – blokflavta.

Slika 1: Sestavni deli flavte

3.PIKOLO

Mala flavta ali pikolo je inštrument, velik 31 cm, torej natanko polovico flavte. Pikolo ima enako število zaklopk kot standardna prečna flavta. Zato lahko nanjo igra tudi flavtist. Ustvarja zelo piskajoč in svetel zvok. Uvrščamo ga med visokotonska pihala. Pikolo je eden najmanjših inštrumentov v orkestru, ne pa tudi najtišji. Igranje na pikolo je podobno kot pri flavti, le da zveni oktavo višje zaradi enkrat krajše in tanjše cevi, in s tem doseže zelo prodoren zvok. V kontekstu orkestra je pikolo, ki sicer sodi v družino flavt, nujno potreben za določene efekte: ptiče, pasaže, recimo pri *Četrta simfoniji* Čajkovskega. Nepogrešljiv je v operah, baletih. Dolgo ni veljal za solistični inštrument, danes je drugače, so pa solisti pikolisti zelo redki. Je nepogrešljivo glasbilo vsake pihalne godbe. Pikolo je bil prvotno narejen iz lesa in je bil izrazit v številnih delih uglednih skladateljev. Eno od prvih del za uporabo Pikola je bila Beethovnova Simfonija št. 5 v c-molu. Danes so pikoli narejeni iz različnih materialov, vključno s plastiko, medenino, nikljem, srebrom in vrsto trdega lesa.

Slika 2: Pikolo na klavirju

4. ZGODOVINA PIKOLA

Piščali različnih materialov in velikosti obstajajo že od nekdanjih časov. Prve piščali so bile narejene iz živalskih kosti, in kasneje iz gline ali različnih vrst lesa. V Peruju so odkrili piščali iz brona in srebra.

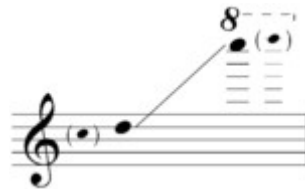
Pikolo se je prvič pojavil v orkestru okoli 1700. Do sredine 18. stoletja je bil Pikolo že dobro uveljavljen v orkestru, vendar je igral predvsem v delih vojaške narave in v ritmičnih plesih. Beethoven je bil prvi skladatelj, ki je uporabljal Pikolo v svojih simfoničnih delih. V začetku 19. stoletja je bil pikolo preprost inštrument s samo eno zaklopko. Michael Janusch je leta 1924 razvil pikolo s šestimi zaklopkami. Ta instrument je bil enakovreden s flavto v tistem času. V 20. stoletju je pikolo postal sestavni del orkestra. Skladatelji, kot so Ravel, Stravinsky, Šostakovič in drugi so zapisali pomembna dela za Pikolo.

Slika 3: Pikolo

5. V ČEM SE RAZLIKUJETA TEHNIKI IGRANJA NA PIKOLO IN NA FLAVTO

Četudi oba inštrumenta sodita v flavtistično družino je razlika med njima precejšnja. Pri pikolu mora prepona delati močneje, ustnik je manjši, luknje so bliže skupaj in zato je tudi koordinacija prstov drugačna.

Slika 4: Pikolo zveni oktavo višje kot flavta

Slika 5: Pikolo

6. PRVI EVROPSKI FESTIVAL

PIKOLISTOV

V želji, da bi prispevali k večji prepoznavnosti pikola, sicer nepogrešljivega glasbila vsake pihalne godbe, so 27.8. in 28.8.2011 na Jezerskem organizirali 1. evropski pikolo festival.

Evropski pikolistični festival je prvi tovrstni v Evropi. **Matjaž Debeljak** (umetniški vodja festivala) je pikolist in flavtist v orkestru SNG Opera in balet v Ljubljani. Diplomiral je na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Občasno sodeluje tudi z drugimi orkestri. Je iskan in izrazit pikolist ter edini v Sloveniji, ki igra pikolo tudi solistično.

Pred nekaj leti to glasbilo sploh ni bilo vključeno v slovenski šolski sistem. Poleg tega je bilo bolj malo literature o pikolu kot solističnem glasbilu. Zdaj so na srednjih šolah pikolo že uvedli kot obvezen stranski predmet, medtem ko iz njega še ni mogoče diplomirati. Pikolo je bolj poznan zlasti v ZDA, kjer se pikolisti srečujejo tudi na svojih vsakoletnih festivalih, v Evropi pa doslej ni bilo festivala pikolistov, medtem ko se flavtisti srečujejo na številnih prireditvah.

Slika 6: Matjaž Debeljak

7. POVZETEK

- Mala flavta ali pikolo je inštrument, ki ga uvrščamo med pihala.
- Velik je 31 cm, torej natanko polovico flavte.
- Ima enako število zaklopk kot standardna prečna flavta.
- Pikolo je eden najmanjših inštrumentov v orkestru, ne pa tudi najtišji.
- Igranje na pikolo je podobno kot pri flavti, le da zveni oktavo višje.
- V želji, da bi prispevali k večji prepoznavnosti pikola, so na Jezerskem organizirali 1. evropski pikolo festival.
- Matjaž Debeljak je pikolist in flavtist v orkestru SNG Opera in balet v Ljubljani.

8. UPORABLJENA LITERATURA

- <http://www.piccolo-festival.eu/>.(november 18,2011)
- http://moj.dnevnik.si/tiskane_izdaje/dnevnik/1042467906(november 18, 2011)
- <http://www.rtv slo.si/kultura/glasba/prvi-evropski-pikolo-festival-za-vecje-uveljavljanje-tega-glasbila/264978>(november 18, 2011)
- <http://www.times.si/kultura/prvi-evropski-pikolisticni-festival--2af4ccfe93-9a7f5210e4.html>(november 18, 2011)
- <http://www.piccolohq.com/players.html>(november 18, 2011)
- <http://www.matjazdebeljak.com/index.php>(november 18, 2011)
- <http://www.suite101.com/article.cfm/flutes/11422>(november 18, 2011)
- Castle, Cate. Najlepša knjiga o glasbi. Tržič: Založba Učila, 1997

